

Problematika přestupků na úseku střetu zájmů

Seminář pro správní orgány

2. 4. 2019

Obsah semináře

- 1) shrnutí právní úpravy
- 2) povinnosti podpůrných orgánů
- 3) oznamovací povinnost veřejných funkcionářů (VF)
- 4) kontroly prováděné ze strany Ministerstva spravedlnosti
- 5) nejčastější přestupky a správní tresty
- 6) dotazy správních orgánů a poznatky z praxe

Základní právní úprava

- zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o střetu zájmů“), účinný od 1. 1. 2007
- novela z. č. 14/2017 Sb., účinná od 1. 9. 2017
  - zřízení Centrálního registru oznámení (CRO), správce Ministerstvo spravedlnosti
  - některá ustanovení účinná od 9. 2. 2017
- novela z. č. 112/2018 Sb., účinná od 30. 6. 2018
  - změna rozsahu zveřejňovaných údajů a vznik nových podpůrných orgánů
  - od 1. 6. 2019 bude možné propojit CRO s katastrem nemovitostí

Povinnosti podpůrných orgánů

- podpůrný orgán je právnická osoba nebo její orgán či organizační složka, do jehož oboru působnosti náleží VF
- výčet podpůrných orgánů je v § 14a odst. 2 zákona o střetu zájmů
- 3 hlavní úkoly podpůrného orgánů
  - a) identifikovat** VF
  - b) zapisovat** VF do CRO
  - c) informovat** VF o provedeném zápisu do CRO a o povinnosti podat oznámení ve lhůtě

Identifikace VF

- podpůrný orgán je povinen rozlišit, o kterého VF se dle zákona o střetu zájmů jedná
  - a) VF dle **§ 2 odst. 1** zákona o střetu zájmů
  - b) VF dle **§ 2 odst. 2** zákona o střetu zájmů, přičemž na tyto VF dopadá oznamovací povinnost (má být tedy zapsán v CRO) pouze v případě, že splňují alespoň jednu podmínku uvedenou v **§ 2 odst. 3** zákona o střetu zájmů
    - vyhodnocení, zda VF splňuje podmínku, je záležitostí podpůrného orgánu

Zápis VF do CRO

- § 14a odst. 1 zákona o střetu zájmů
- povinnost podpůrného orgánu identifikovat a zapsat VF do CRO náležejícího do oboru jeho působnosti
- lhůta pro zápis do CRO – neprodleně, nejpozději do 15 dnů ode dne zahájení nebo ukončení funkce VF
- na zápis navazuje povinnost VF podat vstupní nebo výstupní oznámení

Informovat VF o provedeném zápisu do CRO

- § 14a odst. 3 zákona o střetu zájmů
- podpůrný orgán je povinen neprodleně informovat VF o provedeném zápisu do CRO a sdělit mu lhůtu,
do kdy je VF povinen podat dané oznámení
- pro potřeby vstupního oznámení předává podpůrný orgán VF přihlašovací údaje do CRO (jméno a heslo)
- doporučená forma předání přihlašovacích údajů je osobní předání s prokázáním totožnosti VF a proti jeho podpisu nebo zaslání do datové schránky VF
- podpůrným orgánům jsou k dispozici šablony

Oznamovací povinnost VF ve vztahu k CRO

- povinnost podat oznámení dle zákona o střetu zájmů dopadá
  - a) na osoby dle § 2 odst. 1 zákona o střetu zájmů **VŽDY**,
  - b) na osoby dle § 2 odst. 2 zákona o střetu zájmů **JEN TEHDY**, splňují-li alespoň jednu podmínku z § 2 odst. 3 zákona o střetu zájmů

Druhy oznámení – ve vztahu k CRO

- podle přechodných ustanovení zákona č. 14/2017 Sb.
  - oznámení podle čl. II bodu 3
  - oznámení podle čl. II bodu 4
- vstupní oznámení
- průběžné oznámení
- výstupní oznámení

Oznámení podle čl. II bodu 3

- VF, kteří byli ve funkci ke dni 1. 9. 2017 nebo ti, kteří se stali VF od 1. 9. 2017 do 30. 9. 2017
- lhůta pro podání: do 30. 11. 2017
- co se oznamovalo: činnosti (§ 9), majetek (§ 10 odst. 2) a závazky [§ 11 odst. 2 písm. b)]
- podle jakého stavu: ke dni 1. 9. 2017 s hodnotou majetku ke dni podání oznámení
- lze akceptovat vstupní oznámení místo oznámení podle čl. II bodu 3 (pouze u těch VF, na které se vztahovala přechodná ustanovení a za předpokladu, že uvedl skutečnosti tak, jak byly vyžadovány)

Oznámení podle čl. II bodu 4

- pouze ti VF, kteří měli povinnost podat oznámení podle čl. II bodu 3 a tuto splnili
- lhůta pro podání: do 30. 6. 2018
- co se oznamovalo: příjmy [§ 11 odst. 2 písm. a)]
- podle jakého stavu: za období výkonu funkce v roce 2017

Příklad:

VF ve funkci od 10. 10. 2014 – oznámení podle čl. II bodu 4 má být za období 1. 1. – 31. 12. 2017

VF ve funkci do 5. 3. 2017 – oznámení podle čl. II bodu 4 má být za období 5. 3. – 31. 12. 2017

Vstupní oznámení

- *§ 12 odst. 1 zákona o střetu zájmů*
- podávají jej všichni VF, kteří zahájili výkon funkce od 1. 10. 2017 a později
- lhůta pro podání: do 30 dnů ode dne zápisu zahájení výkonu funkce podpůrným orgánem
- co se oznamuje: činnosti (§ 9), majetek [§ 10 odst. 1 písm. a)] a závazky (§ 11 odst. 1)
- podle jakého stavu: ke dni předcházejícímu dni zahájení výkonu funkce

Průběžné oznámení

- § 12 odst. 2 zákona o střetu zájmů
- podávají jej všichni VF po celou dobu výkonu funkce
- lhůta pro podání: do 30. 6. kalendářního roku
- co se oznamuje: činnosti (§ 9), majetek [§ 10 odst. 1 písm. b)], příjmy a závazky (§ 11 odst. 2)
- podle jakého stavu: za období předcházejícího kalendářního roku, ve kterém byl VF ve funkci

Příklad:

VF ve funkci od 5. 5. 2018

- a) první průběžné oznámení za období 5. 5. – 31. 12. 2018 podává do 30. 6. 2019
- b) druhé průběžné oznámení za období 1. 1. – 31. 12. 2019 podává do 30. 6. 2020 atd.

Výstupní oznámení

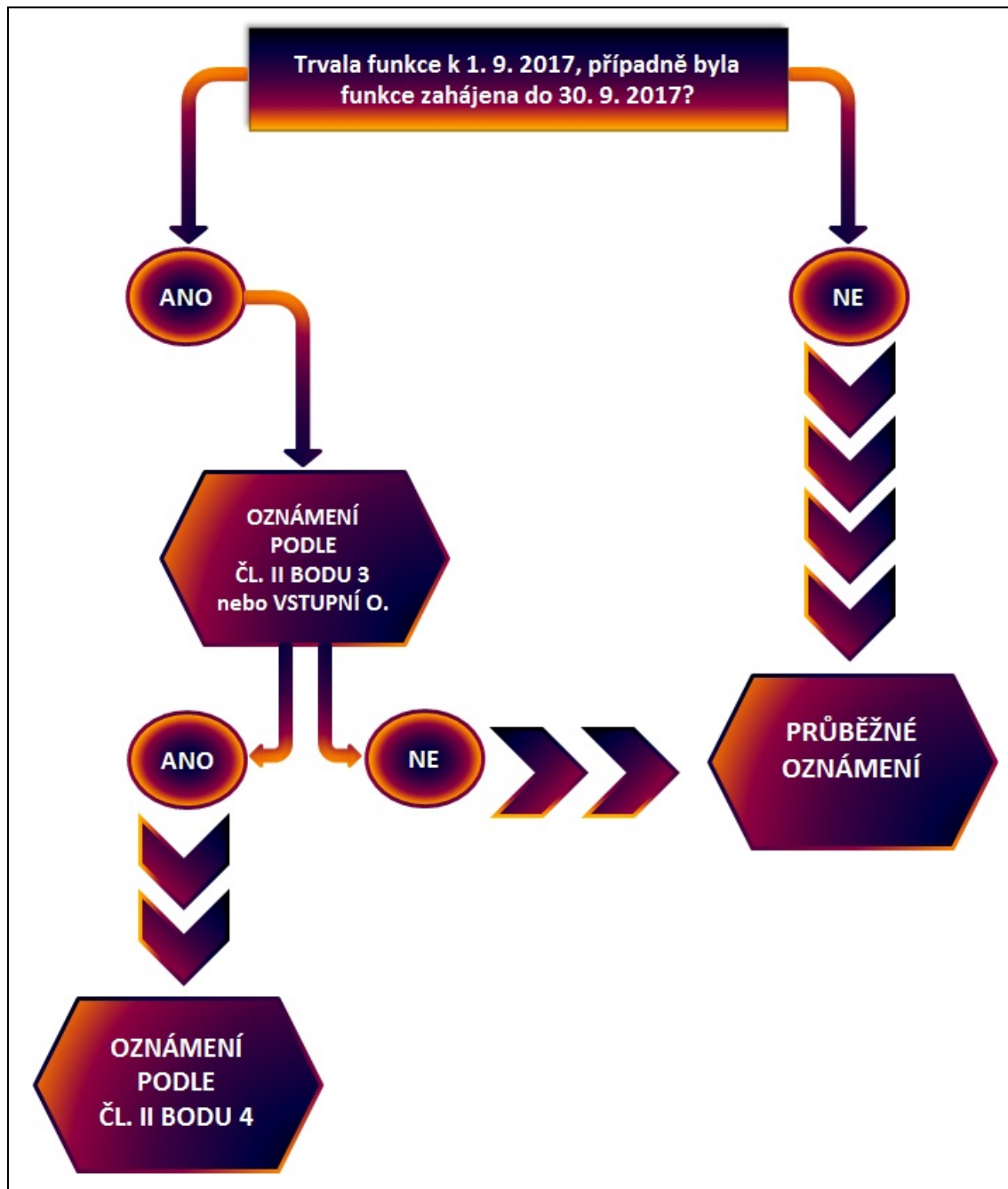
- § 12 odst. 3 zákona o střetu zájmů
- podávají jej všichni VF, kteří ukončí funkci
- lhůta pro podání: do 30 dnů ode dne zápisu ukončení výkonu funkce podpůrným orgánem
- co se oznamuje: činnosti (§ 9), majetek [§ 10 odst. 1 písm. b)], příjmy a závazky (§ 11 odst. 2)
- podle jakého stavu: ke dni ukončení výkonu funkce

Příklad:

VF ukončil funkci 10. 3. 2019, výstupní oznámení podá za období 1. 1. – 10. 3. 2019

Negativní oznámení

- *§ 12 odst. 4 zákona o střetu zájmů*
- VF je povinen podávat oznámení i v případě, že nedošlo ke skutečným, které podléhají oznamovací povinnosti dle § 9 až 11 zákona o střetu zájmů
- platí pro všechny VF, tedy i ty, kteří ukončili výkon funkce

Funkce byla zahájena 1. 10. 2018 (funkce skončí 15. 10. 2021)

VSTUPNÍ
OZNÁMENÍ
podle stavu k
30. 9. 2018

PRŮBĚŽNÉ
OZNÁMENÍ
za období
1.10. – 31.12.2018

PRŮBĚŽNÉ
OZNÁMENÍ
za období
1.1. – 31.12.2019

PRŮBĚŽNÉ
OZNÁMENÍ
za období
1.1. – 31.12.2020

VÝSTUPNÍ
OZNÁMENÍ
za období
1.1.-15.10.2021

Kontroly VF prováděné ze strany Ministerstva spravedlnosti

Rozdělení kontrol z hlediska:

1) včasnosti

- provádí Oddělení registru oznámení o střetu zájmů
- kontrola dodržování lhůt pro podání jednotlivých oznámení ze strany VF
- hromadná postoupení

2) úplnosti, resp. správnosti

- provádí Oddělení metodiky a kontroly střetu zájmů
  - na základě podnětu nebo z vlastní činnosti
  - kontrola obsahové správnosti, úplnosti a pravdivosti oznámení
  - individuální postoupení
- rozesílání výzev VF stran zjištěných nedostatků v oznamovací povinnosti

Vyhodnocení kontroly - přešupek podle § 23 odst. 1 písm. e)

- „v oznámení uvede zjevně nepřesné, neúplné nebo nepravdivé údaje“
- nejčastěji při provádění věcné kontroly
- u včasnosti tehdy, jestliže místo průběžného oznámení VF učinil obsahově užší oznámení podle čl. II bodu 4 (o příjmech)

Příklad:

VF měl do 30. 6. 2018 podat průběžné oznámení, místo toho podal oznámení podle čl. II bodu 4

Vyhodnocení kontroly - přestupek podle § 23 odst. 1 písm. f)

- „*neučiní oznámení ve lhůtě*“
- typické pro kontrolu včasnosti a hromadné postoupení
- lze využít i v případě, kdy VF podal včas správný druh oznámení, ale za špatné období

Příklad:

VF měl do 30. 6. 2018 podat průběžné oznámení za období 1. 1. – 31. 12. 2017, místo toho podal průběžné oznámení za období 15. 10. – 31. 12. 2017

Vyhodnocení kontroly - přeštupek podle § 23 odst. 2 písm. b)

- „po skončení výkonu funkce neučiní oznámení ve lhůtě nebo v něm uvede zjevně nepřesné, neúplné nebo nepravdivé údaje“

→ přeštupeku se může dopustit i osoba, která již není veřejným funkcionářem

Možné varianty přestupku

Oznámení podle čl. II bodu 4

Průběžné oznámení

nepodal ŽÁDNÉ OZNÁMENÍ
[přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]

nepodal ŽÁDNÉ OZNÁMENÍ
[přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]

PRŮBĚŽNÉ OZN. ZA NECELÉ
OBDOBÍ
[přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]

OZNÁMENÍ PODLE ČL. II BODU 4
[přestupek dle § 23 odst. 1 písm. e)]

VÝSTUPNÍ OZN. ZA NECELÉ
OBDOBÍ
[přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]

VÝSTUPNÍ OZN. ZA NECELÉ
OBDOBÍ
[přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]

Možné varianty přestupku

VSTUPNÍ	PRŮBĚŽNÉ	VÝSTUPNÍ
nepodal ŽÁDNÉ OZNÁMENÍ [přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]	nepodal ŽÁDNÉ OZNÁMENÍ [přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]	nepodal ŽÁDNÉ OZNÁMENÍ [přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]
	podal PRŮBĚŽNÉ ZA NECELÉ OBDOBÍ [přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]	podal VÝSTUPNÍ ZA NECELÉ OBDOBÍ [přestupek dle § 23 odst. 1 písm. f)]

Správní tresty

- **napomenutí**

§ 23 odst. 1 písm. f) zákona o střetu zájmů

- **pokuta**

§ 23 odst. 1 písm. e) a f) zákona o střetu zájmů

§ 23 odst. 2 písm. b) zákona o střetu zájmů

- **možnost upuštění od potrestání**

§ 23 odst. 1 písm. f) zákona o střetu zájmů

Správní tresty – výměra

- **povaha a závažnost přestupku**
- **polehčující okolnosti**
- **přitěžující okolnosti**

Správní orgán je povinen:

- postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti
- zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena
- provést důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci

Často řešené okruhy

- 1) odpovědnost za nesplnění oznamovací povinnosti podle přechodných ustanovení zákona č. 14/2017 Sb.
- 2) odpovědnost za nesplnění oznamovací povinnosti ve lhůtě uvedené v § 12 odst. 1, 2, a 3 zákona o střetu zájmů + nahlížení do CRO
- 3) vedení správního řízení

Odpovědnost za nesplnění oznamovací povinnosti podle přechodných ustanovení zákona č. 14/2017 Sb.

- **oznámení podle čl. II bodu 3**

- Dopustil se VF přestupku, když jej nepodal?

- **oznámení podle čl. II bodu 4**

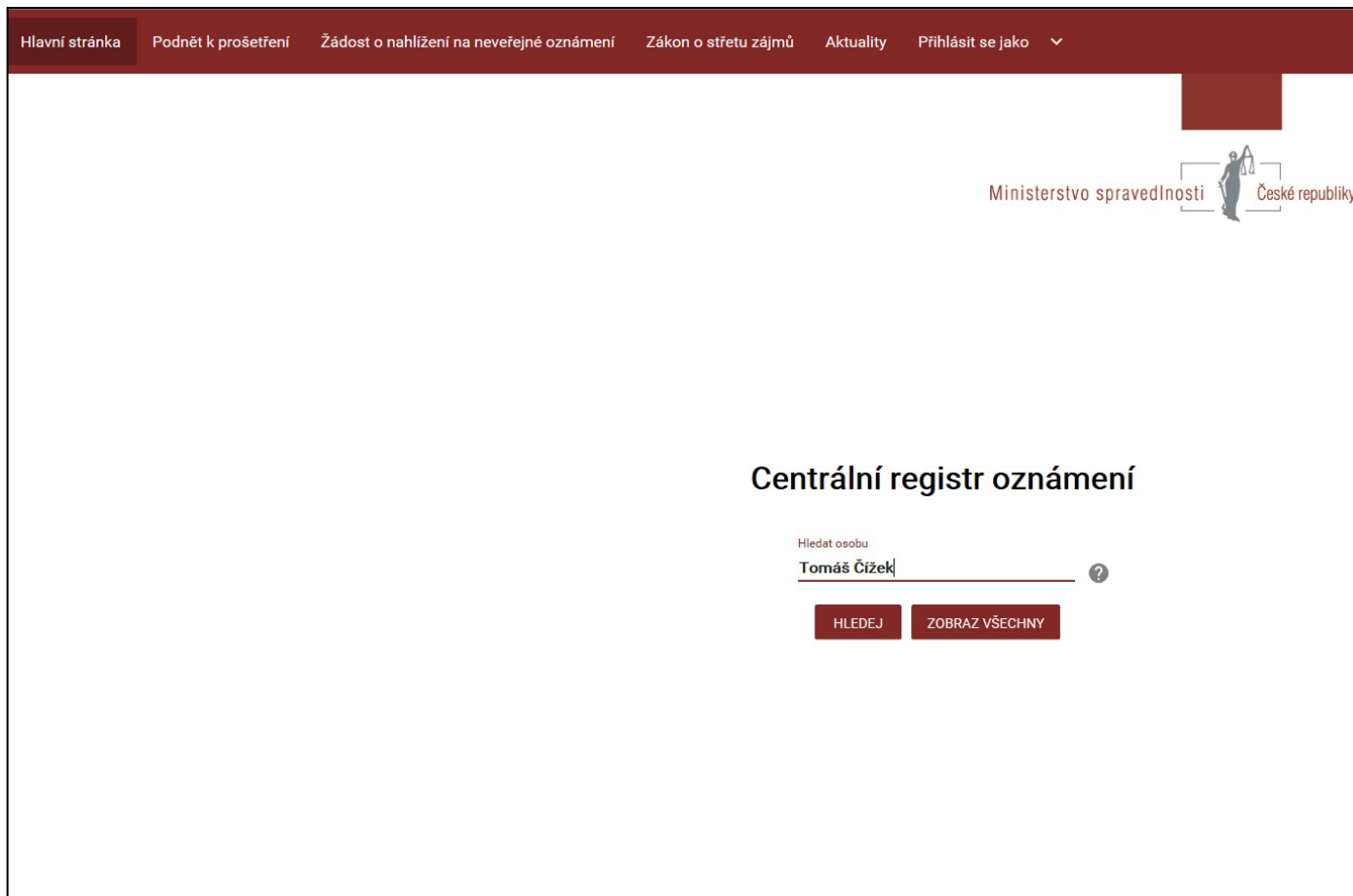
- Podle jakého ustanovení se jeho nepodáním dopustil VF přestupku?
  - Co když místo toho podal oznámení podle čl. II bodu 3?
  - Co když nepodal oznámení podle čl. II bodu 3, ale podal pouze oznámení podle čl. II bodu 4?
  - Co když podal oznámení podle čl. II bodu 4 nikoli za celý rok 2017, ale od účinnosti novely, tj. 1. 9. 2017?
- Co když VF **nepodal žádné oznámení** podle přechodných ustanovení?

Odpovědnost za nesplnění oznamovací povinnosti ve lhůtě uvedené v § 12 odst. 1, 2, a 3

- Lze **akceptovat** i **jiný druh** oznámení?
- Lze akceptovat **širší období** správně podaného druhu oznámení?
- Byl postoupen za nepodání průběžného oznámení, ale VF **podal pouze výstupní** oznámení za celé období výkonu funkce, jak postupovat?
- VF podal oznámení, ale **podpůrný orgán nezapsal zahájení nebo ukončení do CRO – přestupek VF?**
- Jak mají VF **opravit** chybně podaná oznámení? Musí VF doplňovat chybějící oznámení i po uložení sankce?
- Proč není pevně nastaveno období u průběžného oznámení v CRO?
- Jak zjistím, zda VF podal oznámení za správné období? Neměl by mít přestupkový orgán přístup do CRO?

Nahlížení do CRO

- <https://cro.justice.cz/> zadáte jméno VF a kliknete na hledat.

The screenshot shows the website interface for the Central Register of Reports (CRO). At the top, there is a dark red navigation bar with the following menu items: "Hlavní stránka", "Podnět k prošetření", "Žádost o nahlížení na neveřejné oznámení", "Zákon o střetu zájmů", "Aktuality", and "Přihlásit se jako" with a dropdown arrow. Below the navigation bar, the logo of the Ministry of Justice of the Czech Republic is displayed, featuring a scale of justice and the text "Ministerstvo spravedlnosti České republiky". The main content area is titled "Centrální registr oznámení". Below the title, there is a search input field with the placeholder text "Hledat osobu" and the text "Tomáš Čížek" entered. To the right of the input field is a question mark icon. Below the input field, there are two dark red buttons: "HLEDEJ" and "ZOBRAZ VŠECHNY".

Nahlížení do CRO

- zobrazí se Vám hledaný VF, kliknete na řádek s údaji o veřejném funkcionáři.

Hlavní stránka Podnět k prošetření Žádost o nahlížení na neveřejné oznámení Zákon o střetu zájmů Aktuality Přihlásit se jako ▾

Centrální registr oznámení

Hledat osobu

Tomáš Čížek **HLEDEJ**

Jméno ▾	Příjmení ▾	Tituly	Organizace ▾	Funkce ▾	Období
Tomáš	Čížek		obec Chrást	starosta	07. 11. 2014 - 31. 10. 2018

Záznamů na stránku: **10** 1 - 1 z 1 < >

Záznamů na stránku: **10** 1 - 1 z 1 < >

Nahlížení do CRO

- zobrazí se Vám detailní karta VF

Hlavní stránka Podnět k prošetření Žádost o nahlížení na neveřejné oznámení Zákon o střetu zájmů Aktuality Přihlásit se jako ▾

Funkcionář / Detail funkcionáře

Titul před	Jméno Tomáš		Další jména			
Příjmení	Čížek	Titul za				
Funkce	Funkce	Uvolněnost	Organizace	Začátek (zapsáno)	Konec (zapsáno)	
	starosta	Uvolněný	obec Chrást	7.11.2014 (16.11.2017)	31.10.2018 (10.1.2019)	
Oznámení	Druh oznámení	Datum podání oznámení	Datum úpravy oznámení	Období od	Období do	Viditelnost
	Průběžné oznámení	30.11.2017	✗	7.11.2014	30.11.2017	Veřejné
	Výstupní oznámení	10.1.2019		1.1.2018	31.10.2018	Veřejné
	<u>Oznámení podle čl. II bodu 3 přechodného ustanovení zákona</u>	30.11.2017				Veřejné
	<u>Průběžné oznámení</u>	7.8.2018		<u>1.1.2017</u>	<u>31.12.2017</u>	Veřejné
	Průběžné oznámení	30.11.2017	✗	7.11.2014	30.11.2017	Veřejné

PODAT PODNĚT

Odpovědnost za nesplnění oznamovací povinnosti ve lhůtě uvedené v § 12 odst. 1, 2, a 3

- komunální volby – povinnost podávat výstupní a vstupní oznámení v případě, že byl VF znovu zvolen do funkce:
  - Proč je povinnost podávat výstupní a vstupní oznámení, když de facto funkce trvá nepřetržitě?
  - Nepodal výstupní a vstupní oznámení, ale podá průběžné oznámení za celý rok 2018 – bude postoupen?
  - Podal výstupní a vstupní oznámení dřív, než jej zapsal podpůrný orgán, ale neshodují se termíny zahájení a ukončení funkce?

Vedení správního řízení

- VF změnil adresu trvalého pobytu – na jeho žádost věc postoupena jinému správnímu orgánu – dle aktuálního trvalého pobytu.
- Jak se zjistí, **kdy byl přestupek spáchán?**
- Je stanovena **tolerance u prodlení** v podání oznámení VF? Znamená doplnění chybějícího oznámení VF na výzvu přestupkového orgánu polehčující okolnost?

Vedení správního řízení

- V průběhu řízení správní orgán zjistí, že se VF dopustil dalšího přestupku dle zákona o střetu zájmů – má povinnost to nějak řešit?
- Zjišťuje správní orgán, zda podpůrný orgán provedl **správný zápis VF do CRO** a řádně jej informoval o provedeném zápisu? Má to vliv na výsledek správního řízení?
- Postačí, že správní orgán ověří správnost zápisu VF pouze např. z dostupných zápisů zastupitelstva ÚSC?

Vedení správního řízení

- Je povinnost nařizovat ústní jednání?
- Lze rozhodnout o přestupku **příkazem** (§ 90 zákona o odpovědnosti za přestupky) nebo **příkazem na místě** (§ 91 zákona o odpovědnosti za přestupky)?
- Lze vést **společné řízení ve věci přestupku** s více účastníky?

Vedení správního řízení

- Rozlišuje zákon o střetu zájmů závažnost porušení oznamovací povinnosti VF podle toho, zda je pro výkon své funkce dlouhodobě uvolněn či nikoli?
- Lze označit přestupky dle zákona o střetu zájmů jako **trvající přestupky**?

Vedení správního řízení

- **Dokud platný a účinný právní předpis (zde zákon o střetu zájmů, resp. jeho části) není Ústavním soudem zrušen, nelze se povinností z něj plynoucích nijak zprostit.**
- Opačný závěr by vytvořil absurdní stav zcela prolamující princip právní jistoty, v němž by každý adresát právní normy subjektivně posuzoval, zda tato norma zasahuje do jeho základních práv a svobod způsobem přiměřeným, nebo naopak nepřiměřeným, a tedy zda je tato norma podle jeho subjektivního názoru ústavní, nebo protiústavní – a na základě tohoto posouzení by se pak rozhodoval, zda se právní normou řídit bude, či nebude.

Poznatky z rozhodovací praxe správních orgánů

- k dnešnímu dni jsme obdrželi více jak 60 reakcí od správních orgánů stran výsledků správních řízení
- nejčastější pochybení – příkazní řízení, věc odložena - přihlédnuto k vyjádření obviněného, že nebyl (ministerstvem) vyzván k nápravě a dodatečně doplnil, disproporce v ukládání sankcí bez náležitého odůvodnění, správní orgány se neobracejí na podpůrné orgány
- rozdíly v přístupech jednotlivých správních orgánů ke zjišťování skutečností o spáchaném přestupku

Děkuji Vám za pozornost.

JUDr. Jiří Kapras

ředitel

Odbor střetu zájmů a boje proti korupci

tel.: 221 997 135

Mgr. Iveta Mikulášová

vedoucí

Oddělení metodiky a kontroly střetu zájmů

Odbor střetu zájmů a boje proti korupci

tel.: 221 997 377

email: osz@msp.justice.cz